

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 8P/92/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4423202289
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Linda Száraz
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2024:4423202289.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky sudkyňou JUDr. Lindou Száraz, vo veci starostlivosti o maloleté deti A.: B., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, deti rodičov: matka D. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., F. D. X a otec neb. F. A., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, o návrhu navrhovateľky: G. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. I. XXX, o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Nové Zámky, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloleté deti A.: B., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke: G. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonáva matka a má právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok iba v bežných veciach, počnúc od 06.06.2023.

II. Matka: D. A., nar. XX.XX.XXXX je povinná platiť výživné na maloleté deti A.: B., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX, na každé dieťa mesačne vo výške 100,- eur mesačne, vždy do 20-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky.

III. Zročné výživné na maloleté dieťa: B. A., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 06.06.2023 do 16.02.2024 v sume 583,25 eur matka je povinná splácať po 30,- eur mesačne spolu s bežným výživným až do vyrovnania pod stratou výhody splátok, počnúc od právoplatnosti rozsudku.

IV. Zročné výživné na maloleté dieťa: C. A., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 06.06.2023 do 16.02.2024 v sume 583,25 eur matka je povinná splácať po 30,- eur mesačne spolu s bežným výživným až do vyrovnania pod stratou výhody splátok, počnúc od právoplatnosti rozsudku.

V. Súd zrušuje neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Nové Zámky č.k. 8P/92/2023-88 zo dňa 14.11.2023, od vykonateľnosti výroku tohto rozsudku o vyživovacej povinnosti matky.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka - stará matka zo strany nebohého otca mal. detí sa návrhom podaným tunajšiemu súdu dňa 08.06.0023 domáha zverenia maloletých detí do svojej náhradnej osobnej starostlivosti a zároveň nariadenia neodkladného opatrenia, aby matka odovzdala maloleté deti do jej starostlivosti. Návrh odôvodnila tým, že maloleté deti pochádzajú z manželstva rodičov - matky a jej nebohého syna, ktorý dňa XX.XX.XXXX zomrel. Obaja rodičia požívali a matka i naďalej požíva alkoholické nápoje. Nikdy sa poriadne nestarala o domácnosť, deti zo škôlky vyzdvihovali cudzí ľudia z okolia. Matka je

nezamestnaná a žije zo štátnych dávok. Matka sa s deťmi potuluje s bezdomovcami, požíva alkohol i v nočných hodinách a deti na druhý deň nedáva do škôlky. Do svojho bytu púšťa bezdomovcov, kde si robia hygienu a prespávajú u nej. Susedia už niekoľkokrát cudzích ľudí vyhadzovali z pred vchodu, tiež opakovane zasahovala polícia. Navrhovateľka sa o mal. B. starala pravidelne každý mesiac, dieťa mala u seba na tri dni. Navrhovateľka pre podanie návrhu presvedčila kurátorka, ktorá ju kontaktovala s tým, že deti sú v starostlivosti matky ohrozené a či je ochotná prevziať starostlivosť o maloleté deti, s čím súhlasila, nakoľko stará matka zo strany matky uviedla, že nevie prevziať starostlivosť o mal. deti.

2. Na pojednávaní navrhovateľka uviedla, že podanom návrhu trvá. Doplnila, že mal. deti sa od matky z poslednej návštevy vrátili rozladené a vyplakané, rozprávali, že matka im chcela dať facku, ale zasiahla druhá stará matka. Ďalej stará matka verbalizovala, že ona deti ľúbi, riadne sa o ne stará, odprevádza ich do školy či škôlky, rieši lekárov, čiže kompletne im zabezpečuje starostlivosť. Matke v styku s deťmi nebráni. Aktuálne je nezamestnaná, predtým chodila opatrovať, zarobila cca. 430,- eur mesačne. Matka sa o deťoch zaujíma sms správami, výživné na deti jej poslala v novembri. V júli a v auguste jej poslala sirotský dôchodok detí.

3. Matka s podaným návrhom spočiatku nesúhlasila. Uviedla, že by sa o deti dokázala postarať, domácnosť má zariadenú a upratunú. Poprela, že by pila, ale zároveň potvrdila, že raz sa stalo, že si v jej domácnosti robili bezdomovci osobnú hygienu. T.č. má príjem vo výške cca. 950,- eur a ešte poberá vdovský dôchodok po manželovi, vo výške 350,- eur mesačne. S manželom čerpali úver vo výške 35.000,- eur, aktuálne ho nespláca, lebo jej povedali, aby počkala do skončenia dedičského konania. Jej mesačné výdavky sú vo výške 1.200,- eur. V priebehu konania zmenila svoj názor a na poslednom pojednávaní dňa 16.02.2024 priznala, že najlepším riešením nateraz bude, keď deti zostanú v starostlivosti navrhovateľky. Matka však žiadala, aby sa mohla s deťmi pravidelne stretávať.

4. Kolízny opatrovník navrhol zveriť mal. deti do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke od 06.06.2023, matku zaviazal na platenie výživného na každé dieťa po 100,- eur mesačne na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky. Styk matky s mal. deťmi navrhol neupraviť.

5. Prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Zámky navrhol podanému návrhu vyhovieť, mal. deti zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke, matku zaviazal na platenie výživného tak, ako to bolo upravené neodkladným opatrením. Podľa jeho názoru nie je možné upravovať styk matky s mal. deťmi vzhľadom na tú skutočnosť, že mal. B. navštevuje psychologickú ambulanciu a je potrebné, aby si matka s deťmi opäť našli cestu k vzájomnej pozitívnej komunikácii.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, rodnými listami mal. detí, úmrtným listom otca mal. detí, správami zo šetrenia pomerov od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, potvrdeniami o zdravotnom stave navrhovateľky a mal. detí, výpisom z registra trestov navrhovateľky, potvrdeniami o príjme a lekáorskými správami matky, správami zo školy a škôlky, ďalšími ku spisu pripojenými dokladmi a takto vykonaným dokazovaním zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

7. Uznesením Okresného súdu Nové Zámky č.k. 8P/92/2023 - 9 zo dňa 14.06.2023, bolo nariadené neodkladné opatrenie nasledovného znenia:

„I. Súd neodkladným opatrením n a r i a d ť u j e matke: D. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., F. D. J. X povinnosť odovzdať maloleté deti A.: B., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX, do starostlivosti navrhovateľke: G. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. I. XXX.

II. Toto neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania vo veci o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, ktoré je vedené na Okresnom súde Nové Zámky pod č.k. 8P/92/2023.“

Predmetné uznesenie sa stalo vykonateľným dňa 14.06.2023 a nadobudlo právoplatnosť dňa 06.07.2023.

8. Z oznámenia Obce H. zo dňa 26.07.2023 mal súd preukázané, že navrhovateľka má trvalý pobyt v rodinnom dome v obci H., súp. č. XXX, ktorý postavili spolu s manželom a ďalej je vlastníčkou rodinného domu v obci, súp. č. XXX. Je poberateľkou vdovského dôchodku po manželovi, na verejnosti sa správa slušne, nebola predvolaná pred komisiu na ochranu verejného poriadku.

9. Z lekárskej správy všeobecného lekára F. K. zo dňa 15.08.2023 mal súd preukázané, že navrhovateľka je zdravotne, telesne aj duševne spôsobilá starostlivosťou o mal. deti.

10. Z lekárskej správy pediatra F. L. zo dňa 15.08.2023 mal súd preukázané, že t.č. je zdravotný stav mal. detí dobrý.

11. Z ročného zúčtovania preddavkov na daň za zdaňovacie obdobie 2022 mal súd preukázané, že navrhovateľka mala v uvedenom období úhrn zúčtovaných a vyplatených zdaniteľných príjmov zo závislej činnosti vo výške 2.586,90 eur.

12. Z výpisu z registra trestov na navrhovateľku mal súd preukázané, že ku dňu 31.07.2023 nemá žiadny záznam v Registri trestov GP SR.

13. Zo správy zo šetrenia pomerov zo dňa 23.10.2023 mal súd preukázané, že navrhovateľka má vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti maloletým deťom a želaním detí je ostať v jej domácnosti, kde sa cítia dobre a bezpečne. Ďalej z vlastného vyhlásenia matky počas šetrenia pomerov vyplynulo, že matka sa s pediatrom ani školskými zariadeniami mal. detí nekontaktuje a z dôvodu pracovnej vyťaženia nenavštevuje ani psychiatra na liečbu závislostí. Z vyjadrenia pediatra F. L. zo dňa 28.11.2023 mal súd preukázané, že matka sa o zdravotnom stave mal. detí neinformuje. Zo správy ZŠ v H. zo dňa 24.11.2023, ktorú navštevuje mal. B. vyplynulo, že dieťa školu navštevuje v doprovide starej matky, spolupráca so starou matkou je veľmi dobrá. S ostatnými členmi rodiny škola nie je v kontakte, matka od 04.09.2023 ani raz nekontaktovala školu ohľadom výchovno-vzdelávacích výsledkov mal. B., na rodičovské združenia chodí stará matka. Z vyjadrenia F. E. C. H. zo dňa 30.11.2023, ktorú navštevuje mal. C. vyplynulo, že stará matka nosí dieťa do škôlky načas a taktiež ju vyzdvihuje včas, spolupráca so starou matkou je veľmi dobrá, matka materskú školu nekontaktovala. Z vyjadrenia mal. detí počas šetrenia pomerov vyplynulo, že matka sa vôbec nezmenila, naďalej pije alkohol-pivo a borovičku, fajčí na balkóne a vôbec sa im nevenuje. Z vyjadrenia starej matky vyplynulo, že deťom musela zakúpiť všetko do školy a tiež dioptrické okuliare mal. C., matka ničím neprispela. Stará matka ďalej uviedla, že v poslednej dobe maloletá C. s plačom zaspáva s odôvodnením, že nechce aby babka zomrela. Pretože matka jej povedala, že babka zomrie, že mama ju zabije a pôjdu do novej rodiny. V rámci šetrenia bol dňa 16.10.2023 vykonaný s maloletými deťmi pohovor, kedy obe maloleté deti zhodne uviedli, že chcú zostať u babky, pretože sa o nich oveľa lepšie stará ako matka. Zo záveru správy zo psychologického vyšetrenia u F. C. zo dňa 13.06.2023 vyplýva, že maloletá B. je aktuálne dobre psychicky kompenzovaná, je u babky, kde má pocit istoty a bezpečia. U matky jej nebola zabezpečovaná primárna starostlivosť, bola sociálne a emocionálne deprivovaná, ohrozený bol mravný vývin dieťaťa. Z vyjadrenia susedov vyplýva, že matka detí máva stále pánske návštevy, stále ju vidia pod vplyvom alkoholických nápojov, muži vypiskujú a vykrikujú pod jej oknami. Matka vybehne z vchodu hodí sa im okolo krku a bozkáva ich.

14. Z potvrdenia o príjme matky mal súd preukázané, že v mesiaci august 2023 mala čistú mzdu vo výške 616,51 eur a v mesiaci september 2023 vo výške 481,74 eur.

15. Z potvrdenia o poberaní prídavku na dieťa za rok 2023 mal súd preukázané, že matka poberala prídavky na dve deti vo výške 120,- eur mesačne.

16. Zo správ psychiatra MUDr. Szépa zo dňa 18.07.2023 a 05.12.2023 mal súd preukázané, že u matky sa jedná o abúzus alkoholu- t.č. krátkodobá remisia a o úzkostnú poruchu.

17. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 8P/92/2023-88 zo dňa 14.11.2023 súd nariadil neodkladné opatrenie nasledovného znenia:

„I. Sú d n a r i a ě u j e neodkladné opatrenie nasledovného znenia:

II. Matka: D. A., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n á prispievať na výživu maloletých detí: B. A., nar. XX.XX.XXXX a C. A., nar. XX.XX.XXXX, na každé dieťa mesačne vo výške 100,- eur, vždy do 20-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, od 01.11.2023.“

Predmetné uznesenie sa stalo vykonateľným a nadobudlo právoplatnosť dňa 25.11.2023.

18. Zo správy klinického psychológa F. C. zo dňa 23.10.2023 mal súd preukázané, že mal. B. má psychické následky vo forme výrazného nepokoja, porúch spánku a výživy z obdobia, ktoré prežila u matky. Zo záveru správy vyplynulo, že u babky je spokojnejšia, ale babku to stojí veľa úsilia. Matka pokračuje v požívaní alkoholu zrejme vo vyšších dávkach, nachádzajú sa u nej pravdepodobne aj drogy, ktoré užíva jej priateľ. Spôsob, akým to predviedla B. o tom svedčí, sama by to nemala kde vziať. U matky pokračujú hádky, alkohol popíja aj pred deťmi. Obťažujú ju problémoví ľudia. Prostredie u matky a samotná matka vážne ohrozujú zdravý psychický a fyzický vývin detí a narúšajú náročné snaženie babky dostať deti do psychickej pohody. Druhá babka nedokáže byť zábezpekou detí pri stretnutiach, ani nevie ovplyvniť požívanie alkoholu svojej dcéry. Odporúčame, aby matka vídala deti iba v prítomnosti babky, ktorej sú zverené, aby sa stretávala s deťmi bez akýchkoľvek iných osôb, nesmie byť pod vplyvom alkoholu. Pre deti je aktuálne pri alkoholizme matky a jej promiskuitnom spôsobe života postačujúce byť s ňou raz za mesiac max. dve hodiny, aby deti netraumatizovala. Mal. Sofia pokračuje v psychologickej starostlivosti.

19. Z mailovej odpovede spol. M. N. zo dňa 12.01.2024 mal súd preukázané, že pracovný pomer s matkou bol ukončený dohodou z dôvodu, že matka mala pozitívny test na alkohol.

20. Zo správy psychiatra MUDr. Szépa zo dňa 19.01.2024 mal súd preukázané, že matka je závislá na alkohole, kedy však predpokladá abstinenciu. Na kontrolu sa mala dostaviť dňa 10.01.2024, ambulanciu zatiaľ nenavštívila. Z ďalšej správy zo dňa 06.02.2024 mal súd preukázané, že matka ambulanciu naposledy navštívila dňa 02.02.2024, bez akýchkoľvek známok užívania návykovej látky. Menovaná sa podrobuje ambulantnej protialkoholickému liečbe, je pritom potrebná ďalšia liečba, resp. sledovanie.

21. Z lustrácie matky v Sociálnej poisťovni mal súd preukázané, že matka si nedokáže dlhodobo udržať zamestnanie, mení ich v 1-2 mesačných intervaloch.

22. Podľa § 45 odsek 1, 2, 3, 4 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade s o záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

23. Podľa § 45 odsek 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

24. Podľa § 45 odsek 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny; po dovŕšení plnoletosti dieťaťa sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Ak je osobou, ktorej je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa podľa § 45 odsek 2 druhej vety, súd rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

25. Podľa § 45 odsek 9 Zákona o rodine, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

26. Podľa § 46 odsek 1, 2, 3 Zákona o rodine, maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom. Maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti jednému z manželov so súhlasom druhého manžela. Súhlas podľa odseku 2 nie je potrebný, ak manželia nežijú v domácnosti, ak druhý manžel nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu alebo ak zadováženie súhlasu je spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou.

27. Vzhľadom na vyššie citované ustanovenia Zákona o rodine, vykonané dokazovanie, ako aj výpovede účastníkov konania, súd dospel k záveru, že bude v prospech maloletých detí, keď budú zverené do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke, ktorá má vytvorené vhodné podmienky pre ich zdravý psychický a fyzický vývin, má príjem, psychicky a fyzicky je zdravá, záznam v registri trestov nemá a má záujem o zabezpečovanie starostlivosti mal. deťom. Je v záujme a v prospech maloletých detí, aby vyrastali v takom rodinnom prostredí, ktoré je pre deti podnetné, bezpečné a v ktorom sa deti cítia dobre. Otec maloletých detí zomrel dňa XX.XX.XXXX a mal. deti ostali v starostlivosti matky až do 06.06.2023, t.j. do času, kým sa na podnet sociálnej kurately nedostali do starostlivosti navrhovateľky. Dôvodom, že sa deti dostali do starostlivosti starej matky bola tá skutočnosť, že deti boli v starostlivosti matky ohrozené. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že u matky absentuje rodičovská zodpovednosť, pretože do svojej domácnosti si vodí cudzie osoby, ktoré užívajú návykové látky, matka má problémy s alkoholom, remisia je len dočasná a je potrebná jej ďalšia liečba alebo sledovanie, tiež nemá stabilnú prácu a príjem. Takýmto nezodpovedným správaním a životným štýlom vážne ohrozuje zdravý fyzický a psychický vývin detí. Z vyjadrenia susedov matky vykonaného v rámci šetrenia pomerov vyplynulo, že matka má doma pánske návštevy. Uvedené matka popiera, súd však vyjadrenie susedov považuje za dôveryhodné, nakoľko bolo potvrdené aj vyjadrením mal. Sofie u psychologičky F. C. a matka tieto tvrdenia žiadnym spôsobom nevyvrátila. Tiež mal súd preukázané, že matkin priateľ, s ktorým matka žije v spoločnej domácnosti, má problémy s návykovými látkami. Uvedené mal súd preukázané vyjadrením maloletej B. u psychológa. Podľa vyjadrenia psychológa spôsob, akým toto tvrdenie maloletá predviedla svedčí o uvedenom, pretože dieťa by to nemalo odkiaľ vziať. Ďalej bolo preukázané, že matka má dlhodobé problémy aj s alkoholom. Uvedené mal súd preukázané nielen lekárskou správou MUDr. Szépa, ale aj mailovým oznámením bývalého zamestnávateľa matky – M. K. O. B., B.. (M. N.) zo dňa 12.01.2024, z ktorého vyplynulo, že pracovný pomer s matkou bol ukončený dohodou, nakoľko mala pozitívny test na alkohol. Problémy matky s alkoholom potvrdil aj psychiater MUDr. Szép, ktorý síce zároveň uviedol, že matka pravdepodobne abstínuje, súd však mieru pravdepodobnosti nemal preukázanú, naviac, z lekárskej správy vyplýva, že matka potrebuje ďalšiu liečbu, resp. sledovanie, z čoho súd usúdil, že abstinencia nateraz nie je dlhodobá. Bude jedine na matke, ako sa s týmto problémom do budúcnosti vysporiada a či bude schopná preukázať dlhodobú abstinenciu. Maloleté deti však potrebujú starostlivosť v súčasnosti a súd nemá vedomosť o inej osobe, ktorá by bola ochotná prevziať starostlivosť o maloleté deti. Keďže otec mal. detí zomrel a vykonaným dokazovaním súd mal preukázané, že zotrvaním v starostlivosti matky by boli deti ohrozené na ich zdravom fyzickom a psychickom vývine (naviac, deti sa do domácnosti matky vrátiť nechcú a želajú si zostať u starej matky), matka so zverením detí do starostlivosti navrhovateľky v konečnom dôsledku aj súhlasila, pričom okrem navrhovateľky nikto iný z rodiny neprejavil záujem prevziať starostlivosť o mal. deti, so zreteľom na to, že náhradná osobná starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou, súd sledujúc najlepší

záujem maloletých detí, podanému návrhu navrhovateľky v plnom rozsahu vyhovel a deti jej zveril do náhradnej osobnej starostlivosti. Matke však nič nebráni v tom, aby zmenila svoj doterajší spôsob života a svoje rodičovské povinnosti si plnila zodpovedne za účelom, aby mohla prevziať maloleté deti do svojej starostlivosti, čím by odbremenila svoju svokru od starostlivosti a výchovy dvoch maloletých detí, pretože by to malo byť v prvom rade povinnosťou rodiča. Zo zápisnice o predbežnom vyšetrení v dedičskom konaní po poručiteľovi-otcovi mal. detí, spísanej dňa 23.06.2023 na Notárskom úrade JUDr. Elzerovej vyplýva, že na výsluch sa dostavila stará matka. Z vyjadrenia starej matky na pojednávaní v prejednávanej veci vyplynulo, že na predbežné vyšetrenie sa dostavila z dôvodu, lebo ona zabezpečila pohreb svojho syna-otca mal. detí. Z uvedeného dôvodu je potom vysoko pravdepodobné, že matka by nezvládla ani financovanie starostlivosti a výchovy mal. detí, keď nedokázala financovať ani pohreb vlastného manžela. Na druhej strane, doterajší spôsob života starej matky (ktorá je bezúhonná a bola dlhodobo zamestnaná s pravidelným príjmom- na rozdiel od matky, ktorá pravidelný príjem nemá, pretože si nedokáže dlhodobo udržať svoje zamestnanie, čo mal súd preukázané lustráciou v Sociálnej poisťovni) poskytuje záruku na dobrý výchovný vplyv starej matky na mal. deti, ktoré budú u starej matky vyrastať v podnetnom domácom prostredí.

Matka sa v priebehu konania dožadovala, aby jej súd v prípade zverenia mal. detí do starostlivosti navrhovateľky, upravil styk s maloletými deťmi. Uvedené odôvodňovala tým, že má o deti záujem a chce sa s nimi stretávať. Súčasne však uviedla, že stará matka jej nikdy v styku s deťmi nebránila. Zo správy klinického psychológa F. C. vyplynulo, že mal. B. má psychické následky obdobia, ktoré prežila u matky a prostredie matky ako aj samotná matka vážne ohrozujú zdravý fyzický a psychický vývin detí a tiež narúšajú náročné snaženie sa starej matky dostať deti do psychickej pohody. Preto odporúča, aby sa matka s deťmi stretávala max. na dve hodiny raz za mesiac a to len v prítomnosti starej matky, bez prítomnosti akýchkoľvek iných osôb (vzhľadom na jej alkoholizmus a promiskuitný spôsob života). Zo správy škôlky a školy navštevované mal. deťmi mal súd preukázané, že matka sa o mal. deti v škole nezaujíma, škola eviduje spoluprácu len so starou matkou, ktorú hodnotia ako veľmi dobrú. Obdobne, aj zo správy pediatra mal. detí vyplýva, že matka sa o zdravotnom stave mal. detí neinformuje. Zo správy oftalmológa F. D. vyplýva, že zdravotnú starostlivosť deťom zabezpečuje stará matka, ktorá lekára s deťmi vyhľadala a v konečnom dôsledku tak zabezpečila aj predpis okuliarov pre mal. C., ktorá doteraz okuliare predpísané nemala. Zo správy vyplýva aj to, že matka nedodržiavala odporúčania oftalmológa a mal. B. očko nezakrývala ani dieťa nevedela k noseniu okuliarov. Tiež zo správy endokrinológa F. C. zo dňa 10.01.2024 vyplýva, že stará matka ho s dieťaťom navštívila z dôvodu nadmerného hmotnostného prírastku dieťaťa, lekár kontakt s matkou nemal. I vyššie uvedenými správami bolo preukázané, že zdravotnú starostlivosť mal. deťom zabezpečuje stará matka. Z uvedeného teda vyplýva záver, že matka svoj záujem o mal. deti len verbalizuje. Pokiaľ by o deti mala skutočný záujem, tento by prejavovala či už škole alebo u lekárov. Je až zarážajúce, že matka na otázku súdu, prečo sa o deti nezaujíma v škole, argumentovala svojou pracovnou zaneprázdnenosťou resp. tým, že nemá telefónne číslo na školu. Nepoprela však, že má prístup k internetu, z čoho je zjavné, že si telefónne číslo školy, ktoré je dostupné pre širokú verejnosť, mohla dohľadať aj týmto spôsobom. Z vyššie uvedených dôvodov, najmä vzhľadom na to, že matka ohrozuje zdravý psychický a fyzický vývin mal. detí, narúša snahu starej matky dostať deti do psychickej pohody, ako aj vzhľadom na jej problémy s alkoholom, súd dospel k záveru, že nie je potrebné autoritatívne upraviť styk matky s maloletými deťmi počas náhradnej osobnej starostlivosti. Z vyjadrenia matky totiž vyplynulo, že so starou matkou sa na styku i doteraz dokázali dohodnúť, stará matka jej nikdy v styku s deťmi nebránila a matka sa v prípade záujmu vždy aj s deťmi stretla, pričom jej prítomnosť starej počas stretnutí neprekážala.

28. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné sami sa živiť.

29. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

30. Podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

31. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

32. Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnuté vynaložiť.

33. Podľa § 81 odsek 1, 2 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné, povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa.

34. Podľa vlastného vyhlásenia matky, jej príjem pozostáva z príjmu zo závislej činnosti vo výške 650,- eur v čistom, okrem toho matka poberá vdovský dôchodok vo výške 351,- eur. V priebehu konania sa matka so starou matkou dohodli, že matka bude od 01.11.2023 prispievať na výživu mal. detí na každé vo výške 100,- eur mesačne, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, pričom matka uvedenú sumu v novembri zaplatila starej matke a od decembra 2023 prispieva v uvedenej výške mesačne na účet úradu práce. Z uvedeného dôvodu, vzhľadom na odôvodnené potreby mal. detí ako aj na príjmové a majetkové pomery matky, súd matku zaviazal na platenie výživného vo výške 100,- eur mesačne. Súd preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

35. Keďže mal. deti sú v starostlivosti starej matky od 06.06.2023, od uvedeného dátumu bola matka povinná prispievať na ich výživu. Určením výživného preto vznikol matke za obdobie od 06.06.2023 do vyhlásenia rozsudku dňa 16.02.2024 - po odpočítaní už zaplateného výživného na účet oprávneného, ktorým je Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky - nedoplatok u každého z detí vo výške 583,25 eur (za 06/2023 25dníx3,33eur/deň=83,25 eur + 07/2023-01/2024 7 mesiacov x100,- eur =700,- eur, spolu 83,25eur+700eur=783,25eur – 200,- eur zaplatených na účet úradu práce = 583,25 eur), ktorú sumu jej súd povolil splácať po 30,- eur mesačne na každé dieťa spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok (podľa § 232 odsek 3 Civilného sporového poriadku).

36. Vzhľadom na to, že v priebehu konania bolo vydané uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia č.k. 8P/92/2023-88 zo dňa 14.11.2023, právoplatné a vykonateľné dňa 25.11.2023, ktorým súd dočasne zaviazal matku na platenie výživného na každé mal. dieťa vo výške 100,- eur mesačne vždy do 20-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky od 01.11.2023, ktorého dĺžka trvania nebola časovo ohraničená, bolo potrebné uvedené rozhodnutie zrušiť. Zároveň preto súd uvedené rozhodnutie zrušil dňom vykonateľnosti výroku rozsudku o výživnom.

37. Podľa § 78 odsek 1, 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

38. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa menia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

39. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal ich náhradu, nakoľko im žiadne ani nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie matky v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. V odvolaní sa popri všeobecných

náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Proti tomuto rozsudku nemôže podať odvolanie navrhovateľka, kolízny opatrovník ani prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Zámky, nakoľko sa tohto práva na pojednávaní dňa 16.02.2024 výslovne vzdali.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Exekúciu vykoná exekútor, ktorého na vykonanie exekúcie poverí súd. (§ 55 zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení).

Podľa štvrtej časti Civilného mimosporového poriadku sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.

Podľa § 44 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.